

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 191/2021
24.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Даница Константиновић, адвокат из ..., против туженог АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2280/20 од 16.09.2020. године, у седници већа одржаној 24.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2280/20 од 16.09.2020. године, као о изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3356/18 од 18.06.2020. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2280/20 од 16.09.2020. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3356/18 од 18.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете за исхрану у току рада, за период од 01.10.2015. године до 28.09.2018. године, исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете за регрес за коришћење годишњег одмора, за период од 01.10.2015. године до 28.09.2018. године, исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, ближе наведено тим ставом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да у корист тужиоца уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од обавезе плаћања судских такси. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 13.550,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2280/20 од 16.09.2020. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи у смислу члана 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Апелационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у првом ставу изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код АД „Железнице Србије“ био у радном односу на основу закљученог уговора о раду, а након статусних промена код поменутог предузећа, са туженим, због статусне промене АД „Железнице Србије“ и оснивања туженог као послодавца следбеника код којег је тужилац наставио да ради, по основу понуде за преузимање закључио анекс уговора о раду. Из налаза и мишљења вештака утврђено је да накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора нису урачунате у основну зараду тужиоца, а у обрачунским листама зарада тужиоца нису посебно исказани подаци о висини исплаћеног топлог obroка и регреса. У спорном периоду био је на снази Колективни уговор туженог од 24.03.2015. године ("Службени гласник Железнице Србије ад" бр. 4 од 24.03.2015. године којим је чланом 57. уговорено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, а ставом 2. да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану у току рада и 1/12 регреса сведена на 1 радни час. Одредбе Колективног уговора из 2015. године примењују се и на запослене које је тужени преузео након статусне промене.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца закључујући да је у складу са општим актом послодавца тужиоцу кроз вредност радног часа за обрачун зараде обрачунавана и исплаћивана накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Основано се у ревизији указује да су нижестепене пресуде донете уз погрешну примену материјалног права.

Чланом 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/09, 32/13 и 75/14) запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а према одредби члана 105. став 3. Закона под зарадом се сматрају сва примања из радног односа осим накнада трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тач. 1 и 4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. овог закона.

Одредбом члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду је прописано да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 121. став 1. истог закона је прописано да је послодавац дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД („Службени гласник Железнице Србије“ број 4 од 24.03.2015. године) је регулисано да се одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених примењују од 01.02.2015.године. Чланом 57. је такође прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

Колективним уговором за АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд („Службени гласник Железнице Србије“ број 27 од 24.05.2017. године) је регулисано да се одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених примењују за зараде за март 2018. године, а одредбом чланова 59. и 60. истог Колективног уговора предвиђене су висине накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд сматра да конкретизација права из наведене одредбе Анекса КУ (из 2015.године) није извршена, односно да се из овако утврђене вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер она није одређена у номиналном износу, ни анексом, а ни у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Осим тога, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и на њихову стручну спрему. Због тога се не може прихватити правно становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, јер у том случају висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би директно зависила од висине коефицијента за конкретно радно место, односно била би у директној сразмери са коефицијентом радног места, што није правилно. Такође треба истаћи да је Колективним уговором туженог из 2017. године предвиђена висина накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, а који се има применити за период од марта 2018. године.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић